

Azərbaycan çoxkonfessiyalılığın nadir nümunəsidir

Azərbaycan bu gün dünyanın ən sabit, tarixən bütün etnosların qardaş kimi yaşayıb, milli-dini zəmində qarşıdurmaya yol verməyən ölkələrindəndir. Azərbaycan rəhbərliyi bu mənəvi, humanitar amilli dövlət siyasəti səviyyəsinə çatdırıb, xalqımızın qədimdən qədim özünəməxsus dövlətçilik ənənəsini yaşatması və inkişaf etdirməsini dünyaya nümunə kimi nümayiş etdirir.

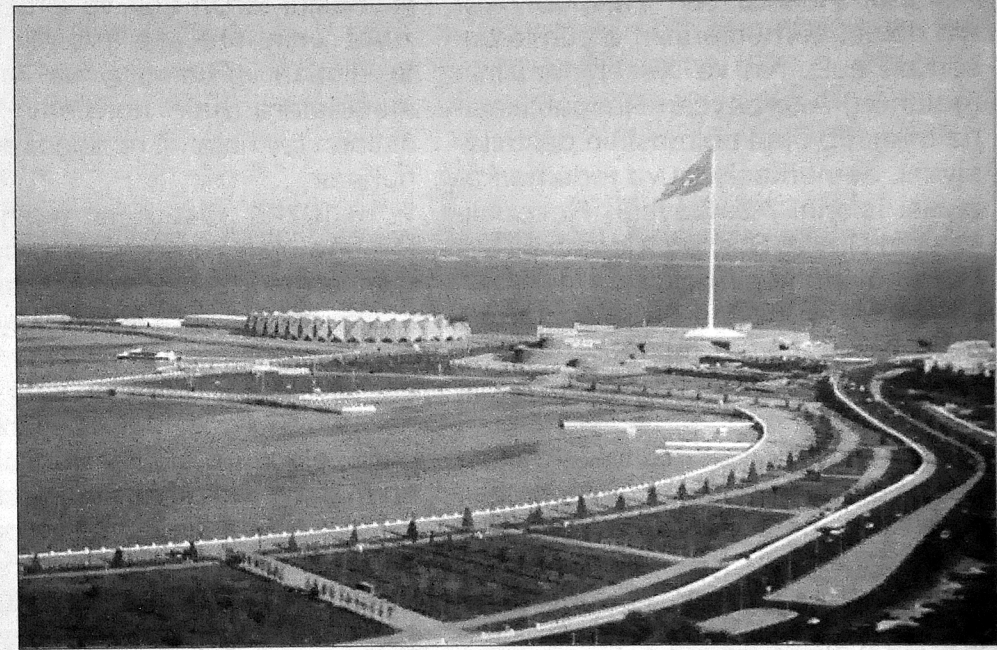
Bu gün dünyanın bir çox yerlərində milli-dini zəmində siyasi və humanitar kataklizmlər baş verir. İnsanlar çox böyük kütləvi qırğın, faciə və məhrumiyətlərlə qarşılaşırlar. Yaxın Şərqdə baş verən müharibə, terror, radikalizmin törətdiyi kataklizmlər nəticəsində Avropa qitəsinə güclü miqrant axını başlayıb. Özlərini demokratiyanın beşiyi sanan bir çox Avropa qitəsi ölkələri rəsmilərinin "multikulturalizmin gələcəyi yoxdur" ifadələri sanki bu bəşəri fəlakətə bir stimül da verib. Bu gün Yaxın Şərqdə terrorçu və radikal qrupların tərkiblərində həmin ölkələrin vətəndaşlarının sayı kifayət qədər çoxdur.

Azərbaycan Prezidenti İlham

Əliyev Nazirlər Kabinetinin 2015-ci ilin birinci yarısının sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunmuş iclasındakı nitqində dünyada milli-dini zəmində baş verən toqquşmaların mənbəyinin mənəvi böhran olduğu barədə deyib: "Hesab edirəm ki, bu gün müasir dünyada mənəvi dəyərlər haqqında daha çox danışmaq lazımdır. Çünki həm Yaxın Şərqdə, həm Avropada, MDB məkanında yaşanan böhranlı vəziyyət, o cümlədən mənəvi dəyərlər üzərində yaranıb. Münaqişələr bir çox hallarda bu səbəbdən qaynaqlanır. Ona görə biz Azərbaycanda, əlbəttə ki, bütün məsələləri dərinləndirərək ölkəmiz üçün,

xalqımız üçün ən məqbul, ən yaxşı variantı seçirik və seçəcəyik".

Millətlərarası, dinlərarası münasibətlərin sağlam zəmində qurulması və dövlətin həyatında sabitlik və dinamik sosial-iqtisadi inkişaf və millətlərarası, mədəniyyətlərarası münasibətlərdə pozitiv əlaqə və bunun xarici əməkdaşlıq sahəsində də müsbət nəticələrlə müşayiət olunması Azərbaycan üçün bu gün ən xarakterik bir göstəricidir. Azərbaycanda yürüdülməyən siyasət hər bir etnosla, dinə mənsub insanın özünüifadə etmə və yaşamaq hüququnun olduğunu dünyaya açıq elan edir. Bunun üçün isə multikulturalizmin bərqərar olmasından başqa yol olmadığını və mümkünlüyünü ölkəmiz bugünkü təcrübəsində əyani olaraq bəşəriyyətə nümayiş etdirir. Bu yaxınlarda Heydər Əliyev Fondunun təşkilatçılığı ilə Fransanın paytaxtı Parisdə "Azərbaycan tolerantlıq ölkəsi" fotosərgisi açılıb. Sergidə

ABŞ-ın Milli Coğrafiya Cəmiyyətinin üzvü, bir çox nüfuzlu universitetlərin fəxri doktoru, Fransa Respublikasının "Xidmətlərə görə" ordeninin laureatı fotoqraf Reza Deqatinin fotoları nümayiş etdirilir.

Azərbaycanın birinci xanımı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyeva tədbirdə iştirak edib.

(davamı 4-cü səhifədə)

Azərbaycan çoxkonfessiyalılığın nadir nümunəsidir

(əvvəli 1-ci səhifədə)

Sərgi sivilizasiyaların qovuşduğu və yerləşən Azərbaycanlı dinlərarası münasibətləri mükəmməl şəkildə göstərəcəyinə görə Fransa ictimaiyyətinin, sənətsevərlərinin, xüsusilə nüfuzlu media orqanlarının diqqətini cəlb edib. Reza Deqatinin müxtəlif illərdə çəkdiyi fotolar ölkəmizdə yaşayan müxtəlif xalqların həyat tərzini, adət-ənənələrini əks etdirir, müxtəlif dini icmaların bir-birinə hörmət və ehtiram şəraitində yaşadığını nümayiş etdirir. İzləyicilər bu sərgidə Azərbaycanın təbiətini, qədim adət-ənənələrini, sadəcə insanların gündəlik həyatını görə bilərlər. Bu gün danılmaz bir realiti vardır ki, Azərbaycan mədəniyyətlərarası və sivilizasiyalararası dialoq platformasında aparıcı qüvvədir. Reza Deqatinin müxtəlif illərdə çəkdiyi fotolar ölkəmizdəki multikultural cəmiyyətin tolerantlıq mühitini ustalıqla tamaşaçılara çatdırıb. Parisdə milyonlarla ziyarətçisi olan Luvr muzeyinin qarşısındakı Pale Royal meydanında Heydər Əliyev Fondunun təşkilatçılığı ilə "Azərbaycan şəhərciyi"nin rəsmi açılışı da olub. Azərbaycanın birinci xanımı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyeva tədbirdə iştirak edib. "Azərbaycan şəhərciyi" Parisdə ikinci dəfədir ki, təşkil olunur. Əsas məqsəd ölkəmizin xaricdə daha ətraflı tanınması, bunun üçün müvafiq təbliğat xarakterli tədbirlərin davamlılığını təmin etməkdir. Bu tədbirdə ölkəmiz və onun zəngin mədəniyyəti haqqında qonaqlara ətraflı məlumat verilir. Mərasimdə çıxış edən Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyeva bu iki ölkə arasında son illər münasibətlərin qarşılıqlı strateji tərəfdaşlıq xarakteri aldığını, bütün sahələrdə uğurlu əməkdaşlıq qurulduğunu, siyasi əməkdaşlığın ən yüksək səviyyəyə çatdığı, iqtisadi əməkdaşlığın genişləndiyi və münasibətlərin sıxlaşması prosesində xalqların, insanların bir-birinə yaxın olmasında humanitar sahənin çox böyük rol oynadığını barədə demişdir: "Şübhəsiz ki, xalqların, insanların bir-birinə yaxın olmasında humanitar sahə çox böyük əhəmiyyət daşıyır. Fransa-Azərbaycan münasibətləri bu sahədə son illərdə tamamilə yeni bir səviyyəyə qaldırılıb. Mütəmadi şəkildə Azərbaycanın mədəniyyət günləri, mədəniyyət heftələri təkcə Parisdə yox, Fransanın regionlarında, şəhərlərində keçirilir. Məsələn, "Qafqa-

zın mirvarisi olan Azərbaycanın mədəni dəyərləri" layihəsi Fransanın 20-dən çox şəhərində uğurla keçirilib. Bu gün Fransanın ali məktəblərində Azərbaycan dili, tarixi və ədəbiyyatı tədris olunur. Fransa Dövlət Şərq Dilləri və Mədəniyyəti Universitetində Azərbaycan dili fakültəsi fəaliyyət göstərir. Bakıda Fransız liseyi açılıb, fəaliyyət göstərir və bu ilin aprel ayında Azərbaycan və Fransa prezidentlərinin iştirakı ilə Azərbaycan və Fransız Universitetinə dair Niyət Məktubu imzalanıb. Artıq ölkəmizdə bu layihənin reallaşması üçün işçi qrupu yarıldı və bu, o deməkdir ki, yaxın gələcəkdə Azərbaycanda Fransız Universiteti fəaliyyətə başlayacaq. Artıq üç ildir ki, Kann şəhərində Azərbaycanın Mədəniyyət Günləri keçirilir və bu, artıq gözəl bir ənənəyə çevrilib. "Azərbaycan şəhərciyi"nin yaradılması da artıq bir ənənəyə çevrilib. Multikulturalizm ümumazərbaycan mədəniyyətinə və həyatına rəngarəng çalarlar və zəngin dəyərlər xəzinəsi verir, mövcud milli-mənəvi humanitar vəziyyət bizim böyük sərvətimizdir. Parisdə Heydər Əliyev Fondunun təşkilatçılığı ilə "Dini tolerantlıq: Azərbaycanda birgə yaşamaq mədəniyyəti" və "Parisin ürəyində Azərbaycan musiqisi" adlı konsert təşkil olunub. Konfransda çıxış edənlər – aparıcı, görkəmli politoloq Pyer Konetsa, Fransanın böyük rəhbərini Haim Korsia, Fransa Yəhudi Təsisatları Şurasının nümayəndəsi Jan Pyer Lalebi, Fransanın İvri şəhərinin katolik yepiskopu Düboz, UNESCO-nun xoşməramlı səfiri Edva Ser Azərbaycandakı birgəyaşayışın nümunəvi olduğunu, cəmiyyətin və dövlətin bu multikulturalizmə böyük qayğı ilə yanaşdıqlarını və yaşatdıqlarını təsdiq etdilər. Müsəlman dövləti Azərbaycandakı dini icmaların nümayəndələri rus Pravoslav kilsəsinin Bakı və Azərbaycan Yeparxiyasının arxiyepiskopu Aleksandr İşeyin, Alban-Udi dini icmasının sədri Robert Mobilli, Bakı Avropa Yəhudiləri dini icmasının sədri Gennadi Zelmanoviç, Roma-Katolik Kilsəsinin Azərbaycanlı apostol prefekturasının ordinarisi Vladimir Fekete, Azərbaycan Dağ Yəhudiləri dini icmasının rəhbəri Milix Yevdayev ölkəmizdəki dövlət-din və cəmiyyət-icma münasibətlərinin olduqca müsbət səviyyədə olduğunu təsdiq edən açıqlamalar verdilər. Bakı Avropa Yəhudiləri dini icmasının sədri Gennadi Zel-

manoviç çıxışında qeyd edib ki, biz artıq tolerantlıq və dözümlülük mərhələsinə keçmişik. Biz ünsiyyət saxlayırıq, dostluq edirik. Biz, dini icma rəhbərləri doğum günlərində, hansısa bayramlarda bir-birimizi təbrik edirik. Yəhudilər, müsəlmanlar, xristianlar öz təamlarını bir-birilərinə göndərirlər. Bax əsl ünsiyyət, dostluq budur. Azərbaycan Dağ Yəhudiləri dini icmasının rəhbəri Milix Yevdayev Fransanın böyük rəhbərini Haim Korsianın "biz evdə yəhudi, bayırda fransızı" ifadəsinə rəğmən fəxrle qeyd edib ki, Azərbaycanda biz evdə də, bayırda da yəhudiyə! Biz bayırda da kupa ilə gəzirik, evdə də. Azərbaycanda yeddi sinaqoq, iki yəhudi məktəbi, bir "İşiva" kollec, üç uşaq bağçası və Yəhudi evi var. Son illər Azərbaycan təcavüzə məruz qalanda bizim də şəhidlərimiz oldu. Albert Aqoronov Azərbaycanın Milli Qəhrəmanıdır. Biz onunla fəxr edirik. Azərbaycanın bugünkü həqiqətlərini gəlib görmək lazımdır.

Dövlətimiz və xalqımız bu bəşəri sərəvəti daha da zənginləşdirir, qoruyur və gələcək nəsle ötürmək əzmini nümayiş etdirir. Dövlət başçısı xalqımızın milli-mədəni dəyərlərinin qorunacağı və nəsildən-nəslə ötürülməyə barədə deyib: "Bir məsələni də vurğulamaq istəyirəm, milli, dini dəyərlərimiz bizim üçün hər şeydən üstündür. Biz çalışmalıyıq və çalışırıq ki, bizim gənclərimiz də milli ruhda böyüsünlər, tərbiyə alsınlar. Milli ruhda, eyni zamanda, multikulturalizm ruhunda. Burada heç bir ziddiyyət yoxdur. Hər bir vətənpərvər insan, öz vətənini, millətini sevmək böyük hörmətə layiqdir. Eyni zamanda, başqa dinlərə hörmət edən, başqa millətdən olan insanlara hörmətlə yanaşan insan da böyük hörmətə layiqdir. Ona görə bizim gənclərimiz bax, bu ruhda tərbiyə olunmalıdır. Biz gənclərimizi kənar təsirlərdən qorumalıyıq".

Azərbaycan dövlətinin Əsas Qanununda təsbit olunmuş, öz vətəndaşlarına təlqin etdiyi humanizm və multikulturalizm dəyərləri müasir dünyamız üçün çox vacib olan sosial-siyasi sabitliyin ən mühüm amillərindəndir. Bu xarakterik xüsusiyyətin mövcudluğu və möhkəmliliyi Azərbaycan xalqının birliyinin ən mühüm əyani göstəricilərindən biridir.

Ataş CƏBRAYILOV,
"Respublika"